

## Informatienota voor de Gemeenteraad

### Onderwerp: Antwoord op schriftelijke vragen van VVD, GroenLinks, PvdA en CDA over energiearmoede

#### Kernboodschap

Vier fracties in de gemeenteraad hebben schriftelijke vragen aan het college gesteld hoe het omgaat met de energiearmoede op dit moment. Om een integraal beeld van het geheel te geven, is de beantwoording vervat in één informatienota. In de huidige problematiek rondom de stijgende energieprijzen en inflatie werkt het college nauw samen met de vele maatschappelijke partners in Wijchen en bereidt zich nadrukkelijk voor op de nabije toekomst.

#### Eerdere besluiten

| Datum      | Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer) |
|------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|
| 05-04-2022 | Energietoeslag 2022 Wijchen                                                                   |

#### Toelichting

De almaar stijgende energieprijzen en inflatie brengen veel onrust met zich mee. De uitkering van de energietoeslag is één van de concrete initiatieven waarmee de landelijke overheid, in samenwerking met de gemeenten, een antwoord probeert te geven. Wij ontvingen van vier verschillende fracties (zie bijlagen 1 tot en met 4) vragen over hoe wij ons hierin opstellen. Onderstaand geven wij in één nota antwoord op deze vragen.

#### Gevolgen

##### *Uitkering energietoeslag*

De 980 bij ons bekende huishoudens met een laag inkomen hebben voor 25 april j.l. de betaling ontvangen van de eerste € 800,- energietoeslag. Eind september 2022 hebben in totaal 1.604 huishoudens een toeslag ontvangen van € 800,-. De 624 huishoudens die zelf de toeslag hebben aangevraagd hebben hiervan vernomen via onze website, de Wegwijs, social media of andere maatschappelijke partners die wij hierover hebben geïnformeerd (o.a. MeerVoormekaar, Talis, scholen in Wijchen, de Voedselbank, de kerken). Aanvankelijk kon door landelijke regelgeving de energietoeslag worden aangevraagd tot en met 1 november 2022. In de zomer heeft de regering de toeslag echter opgehoogd naar € 1.300,- en daarbij tevens de mogelijkheid tot aanvragen verlengd tot halverwege 2023.

Alle aanvragers van de energietoeslag worden in ons systeem opgenomen. Intern zijn we in overleg voor welke doeleinden we deze gegevens al dan niet mogen gebruiken in het kader van de AVG. Het is overigens zo dat, als je een aanvraag energietoeslag doet via onze website, je heel makkelijk ook de andere mogelijkheden van het beleid tegenkomt. Normaliter schrijven we eenmaal per jaar iedereen aan die een beroep op de

Participatiewet of het minimabeleid heeft gedaan met een folder waarop alle mogelijkheden staan.

In de zomer is landelijk besloten de energietoeslag op te hogen naar € 1.300,-. Om de ophoging van de toeslag met € 500,- aan minimaal 1.604 huishoudens automatisch en rechtmatig uit te betalen moeten wij een beroep doen op het bedrijf waarvan wij, net als veel andere gemeenten in Nederland, ons uitkeringssysteem hebben. Dit gebeurt in de laatste week van oktober. Vanaf dat moment zullen nieuwe aanvragen die binnen komen direct € 1.300,- uitbetaald krijgen.

#### *Rijksmiddelen energietoeslag*

In de meicirculaire van het Rijk hebben wij € 1.441K ontvangen voor de energietoeslag; in de septembercirculaire additioneel, voor de ophoging naar € 1.300,-, nog eens € 1.169K. In totaal € 2.610K voor de toeslag zelf en de kosten voor de uitvoering. Halverwege september hebben wij in totaal € 1.285K uitgekeerd aan energietoelagen van per huishouden € 800,-. Dat betekent dat we na de automatische uitbetaling van de extra € 500,- minimaal € 2.087K uit zullen geven. De aanvragen en toekenningen zijn echter nog in volle gang: ook in de maand september werd nog aan 62 huishoudens de toeslag uitbetaald. We hebben geen noemenswaardige achterstand in de afhandeling van de aanvragen, hoewel het een groot beslag legt op de inzet van onze medewerkers.

#### *Aanvullende maatregelen*

Naast de energietoeslag lopen er ook een aantal aanvullende initiatieven en plannen. Allereerst merken wij op dat, hoewel we de toeslag in principe aan een afgebakende doelgroep toekennen (een inkomensgrens tot 120% van de bijstandsnorm), huishoudens op het aanvraagformulier kunnen aangeven waarom zij menen toch in aanmerking te komen (omstandigheden van de woning, onverwachts hoge stijging etc.). Voor wat betreft flankerende, aanvullende, initiatieven sturen wij eind oktober huishoudens waarbij mogelijk sprake is van energiearmoede een brief. In deze brief doen wij het aanbod om een aantal energiebesparende maatregelen in de woning te realiseren. Dat is ook het moment waarop we nogmaals in de publiciteit nadrukkelijk de aandacht zullen vragen voor deze problematiek en de dienstverlening van de gemeente. Binnenkort leggen we de raad een voorstel voor om onze tegemoetkoming voor de zorgverzekering voor minima te verruimen en voor 2023 ook tijdelijk de doelgroep te verruimen. Tot slot reserveren we voor 2023 extra middelen voor de problematiek van de stijgende energieprijzen en inflatie. Met deze middelen zullen we, aanvullend op het generieke landelijke beleid (verhoging van het minimumloon, noodfonds voor energieschulden, het prijsplafond voor energie), aan inwoners van Wijchen met acute en indringende financiële problematiek maatwerk leveren. Een voorbeeld daarvan is het tegemoet kunnen komen van inwoners in schuldregelingstrajecten die, door de hoge energieprijzen, hun aflossing niet meer kunnen opbrengen. Zo bewerkstelligen we dat zij toch hun schuldregeling kunnen afronden en schuldevrij worden. Ook zullen we de mogelijkheden bezien om maatwerk te leveren aan inwoners boven de inkomensgrens van 120% die, buiten hun schuld, door stijgende energieprijzen in acute problemen komen.

#### *Schuldhulpverlening*

Op dit moment hebben 233 huishoudens een lopend schuldhulpverleningstraject bij de gemeente Wijchen. Het kan hierbij gaan om mensen die zich melden voor een budgetadvies, die in een stabilisatietraject richting een schuldregeling zitten of die al in een schuldregeling zitten. Er lopen momenteel 72 schuldregelingen met een maximale duur van 3 jaar. Onze samenwerkingspartner Plangroep voert jaarlijks een hercontrole uit om vast te kunnen stellen of er gereserveerd wordt voor de aflossing. Onze eigen schuldhulpverleners hebben elke 3 maanden contact met deze huishoudens. Als er zich

problemen voordoen, dan worden die snel gesignaleerd. Een belangrijk deel van de huishoudens staat onder bewind. In deze gevallen doet de bewindvoerder de reservering. We zijn dus in contact met de doelgroep die in een schuldregeling zit. Vooralsnog zijn er geen signalen dat schuldregelingen dreigen te stranden. Daar waar mogelijk zullen wij dat ook proberen te voorkomen.

Het aantal meldingen schuldhelpverlening bij de gemeente blijft stabiel (52 t/m augustus). Voor de begroting van 2023 hebben wij voorgesteld extra middelen te reserveren voor het geval het aantal meldingen toeneemt

### *Samenwerking*

In ons armoedebelief werken wij al lange tijd samen met de vele initiatieven en organisaties die in Wijchen op dit terrein actief zijn. Heel nadrukkelijk hebben we dit ook gedaan na 2020 in Noodhulp, waarin de gemeente samenwerkt met de Diaconie, Caritas, Vincentiusvereniging en stichting Leergeld voor schrijnende situaties. Vanaf eind 2021 hebben we de energieproblematiek ook aangekaart en afgestemd met de woningbouwcorporaties en daarover afspraken gemaakt. Daarnaast hebben we intensief contact met de Voedselbank, Schuldhelpmaatje, en HetWerkt!Wijchen. Wij bespreken de armoedeproblematiek vanzelfsprekend ook met de scholen in Wijchen in ons periodiek bestuurlijk overleg Lokaal Educatieve Agenda (LEA). Tot slot stemmen we weer, nadat de Corona-crisis dit tijdelijk had bemoeilijkt, periodiek af met de bredere groep van maatschappelijke partners (waarbij o.a. scholen, zorgaanbieders, MeerVoormekaar, belangengroepen, Talis, de Voedselbank worden uitgenodigd). In ons laatste overleg van 22 september 2022 is de energie- en inflatieproblematiek intensief besproken.

In ons overleg met al deze partijen proberen we nadrukkelijk gezamenlijk op te trekken naar alle huishoudens in financieel kwetsbare situaties in onze gemeente. Zo hopen wij ons bereik naar deze groep, ook voor wat betreft onze eigen mogelijkheden en dienstverlening, vast te houden en uit te breiden. Op de tweede plaats weten we elkaar en elkaars dienstverlening zo alsmaar beter te vinden, aan te spreken en op elkaar af te stemmen. Wij menen dat wij op dit moment de kracht van de Wijchense samenleving goed weten in te zetten, maar staan vanzelfsprekend altijd open voor concrete suggesties. De suggestie om een fonds in het leven te roepen zullen wij in overweging nemen en met maatschappelijke partners bespreken. Het is de vraag óf en welke (faciliterende) rol de lokale overheid hierin moet spelen.

### **Communicatie**

In onze communicatie naar buiten betrekken we bij de energietoeslag, naast de gebruikelijke media (website, social media en Wegwijs), direct ook onze maatschappelijke partners. Eind oktober zullen wij wederom actief de publiciteit zoeken. Waar nodig en/of op uitnodiging lichten wij ons beleid en dienstverlening ook toe op bijeenkomsten van andere partijen (bijvoorbeeld ouderenverenigingen).

### **Uitvoering of Vervolgstappen**

Eind dit jaar leggen wij de raad ons 'Armoede- en schuldenbeleid' voor waarin we terugblikken op de afgelopen periode en nieuwe initiatieven zullen voorstellen.

### **Geheimhouding:**

Niet van toepassing.

